

Scandinavian Sailors' Temperance Home, West India Docks. London, the 13th of October, 1904.

Kære derhjemme.

Så fik vi da fast grund under fødderne igen, en lidt trygere fornemmelse indfinder sig straks. Rejsen over Nordsøen gik ellers glimrende, strålende vejr og god fart, vi gik over på 23 timer. Vi er 200 udvandrere om bord, deraf kun 2 til Afrika. Jeg blev undervejs kendt med et par unge amerikansk fruer, som havde været herhjemme på besøg, de var meget elskværdige, og jeg beklager meget, vi ikke skal samme vej. De rejste i selskab med en ung læge, dansk, som skulle til Cap, vi blev præsenteret for hinanden, og nu har jeg jo så dansk rejseselskab over Atlanten.

Vi kom til Parkeston onsdag kl 5, jeg kunne så nok taget med toget til London samme aften, men kaptajn Worm sagde det nok var bedst at blive om bord til torsdag morgen, så ville han besøge mig til London, han var så elskværdig og omhyggelig. Jeg var så med mine bekendte på banegården, de skulle til Liverpool

og derfra til Amerika.

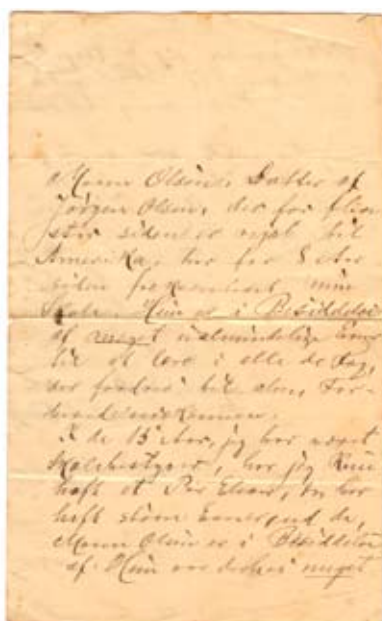
Torsdag morgen rejste vi så til London. Det tog ca. 2 timer, åh som det gik, vi for med lynets fart gennem de smukke engelske landskaber, jeg ville gerne, det var gået lidt lang-

sommere. De havde ikke deres roer i så god orden som hjemme, et sted tog de op, et andet sted kammede de op, der skulle nok såes. Kål plantede de også. Gamle slotte og en mængde kirker vejen langs.

Så suste vi ind i verdens største by - så uhyre - så snavset, så larmende. Vi kørte forbi en hel del stationer inde i selve byen, men holdt ikke før ved Liverpool Street. Nu får De stå som falden ned fra månen,

sagde kaptajnen, så kommer der nok nogen.

Det behøvedes slet ikke, en svensk spurgte straks efter miss Olsen, så blev jeg og mit tøj bragt hen til en cap, en lille vogn med en hest, udsendt af sømandshjemmet.

Maren Olsen, datter af Jørgen Olsen, der for flere år siden rejste til Amerika, har for 8 år siden frekventeret min skole. Hun er i besiddelse af meget ualmindelige evner til at lære i alle fag, der fordres til alm. forberedelseseksamen. I de 15 år, jeg har været skolebestyrer, har jeg kun haft et par elever, der har haft større evner end de, Maren Olsen er i besiddelse af. Hun var derhos meget flittig, og jeg beklager i meget høj grad, at hendes undervisning blev afbrudt. Det vil være rigtig ønskeligt, om Maren Olsen ved understøttelse af offentlige midler kunne blive sat i stand til at udvikle hendes evner på en højskole.

H. N. Jørgensen,
Bestyrer af Den Eksamensberettigede
Realskole i Hurup
15. april 1900

Denne anbefaling gav min farmor mulighed for komme på Askov Højskole, hvor hun hørte om Boerkrigen i Sydafrika.

Kusken var svensk, så vi kunne godt tale sammen, og nu begyndte køreturen gennem London. Liverpool Street station og hjemmet ligger nemlig i hver sin del af byen. Nu er jeg overbevist om at skæbnen for mig har bestemt en blid og rolig død, ellers var jeg forulykket på denne køretur. Vi kørte gennem en gade og over et torv, hvor der var marked, ni, 9 vognrækker side om side, deraf 3 sporvogne frem og tilbage. Jeg beundrer de engelske kuske, jer tror det er det folkefærd der har de stærkeste nerver.

Alle slags befordringer, 1-spand, 2-spand, 4-spand, 2-hjulede, 4-hjulede. Heste, æsler, damp, elektricitet, cykler, automobiler, ja alt og folk er prægtigt klædte, dårligt klædte, Lazaroner, politibetjente, ja alt i den mest brogede forvirring. Jeg var belavet på det værste, men interessant var det. Kusken lo og sagde: "Det går bra". Ja det var meget meget mere. Efter en times kørsel nåede vi hjemmet, hvor jeg blev meget venligt modtaget,

fik mine kufferter mærkede og spiste middag, gule ærter, makrel og pie eller paj, man kan næsten ikke undgå det nu. På hjemmet traf jeg en svensk frue med pige og børn, som skulle til Cape, hendes mand er der vistnok svensk konsul, hun har været hjemme på besøg.

Vi var en tur i byen med sporvogn, elektrisk, og så jo en bunke. Jeg købte en stor håndkuffert, jeg havde jo så meget i min, jeg fik den for 2 sh. knap 2 kr., den er større end den lille af morbroders med lås og alt, her er så billigt ovre.

Jeg begyndte brevet på hjemmet med blæk, men midt i det hele skal vi afsted til skib og vi kommer så på tog der fører os til havnen og blive installeret. Jeg kom uvilkårligt i tanker om "Ormen hin Lange", jeg har end ikke tænkt sådan en størrelse. Alt er så pænt, helt nyt - nærmere siden.

Dunluce Castle

Jeg gik i seng kl 9 og mente ikke vi skulle sejle før morgen, men da jeg blev vågen, var vi midt ude på Themsen. Der er vi endnu, vi ligger stille, der er så tåget, at vi intet kan se, ikke spor, det tuder og brøler rundt omkring. Det er uhyggeligt. - I aftes fik vi koteletter, oksesteg og gulerødder stuvet, te, smør og brød. Nu kl 8 fik vi frokost, havregrød, engelsk bøf, lammekød med sauce, marmelade, mælk, te kaffe, salep, smør og brød. Vi får spisekort og kan få hvad vi ønsker, rene tallerkener til hver ret. Badeværelse, W.C. og alle bekvemmeligheder findes til hver 4 kahytter, en stor spisesal. Jeg har fået en god kahyt, vi skal være 4, men jeg er ene endnu, bare det måtte blive ved. Nu letter tågen og vi skimter en masse skibe, jeg skal op på dækket. Jeg har sendt kort til Kirstine Andersen og Gravengård.

Mange hilsner til jer allesammen og tak for alt godt
eders Maren.

PS

Jeg var meget glad ved hr og fru Jensen, de var så flinke begge to.

Jeg håber at få brevet sendt afsted i South-hampton. Tolden slap jeg godt fra, jeg åbnede nemlig ikke.

Atlantehavet, søndag 23-10-04

Ja vi sejler og atter sejler i det mest henrivende vejr nogen kan tænke sig, himlen er så blå så blå, og havet er klart og sol, ja meget mere end vi ønsker. Vi sejler henimod 300 mil om dagen, det er ikke så meget, samme linie har skibe, der sejler 400 mile, men dette her er så kolossalt og har så mange passagerer, at det vel ikke kan gå hurtigere, jeg tror heller ikke der er nogen der har noget imod at blive på søen det par eller 3-4 dage længere. Skibet hedder som før nævnt Dunluce Castle, men jeg kalder den Ormen hin Lange. Kaptajnen er en stout karl og kan godt gælde for Olaf Trygvesson. Den danske læge jeg skrev om, er ikke med, han boede ikke på samme hotel som jeg. Agenten havde skrevet at vi skulle gå om bord torsdag aften eller fredag morgen, det var lige meget.

Vi, lægen, en svensk frue og jeg var omkring i London torsdag. Da den svenske frue og jeg kom til vort hotel, sagde folkene der at vi skulle om bord, altså torsdag, det kom vi og skibet sejlede ikke ret længe efter. Lægen har været i den gode tro at det kunne nåes fredag morgen og er så blevet bagefter, han kommer jo så først i næste uge. Heldigt at den svenske frue er med, særlig de første par dage, da jeg ingen kendte og ingen kunne tale med, hun er mageløs flink. Hun har 3 børn og en pige med. Tiden går meget hurtigt her på skibet, mange folk og meget nyt. Jeg forstår dem ganske godt og kan også tale med dem. Jeg er den eneste danske ombord, folk mener derfor vist at have forpligtelse over for mig, for at tiden ikke skal blive alt for lang.

"Vi skal nok få lært dig at tale engelsk ganske tåleligt inden vi når Cape Town siger de, noget jeg rigtignok betvivler. Jeg har en engelsk lektie for til hver dag og bliver så hørt i den. Ligeledes har jeg fået at vide hvad klædningsstykker, mad og alt på skibet hedder og ligeledes hørt på det.

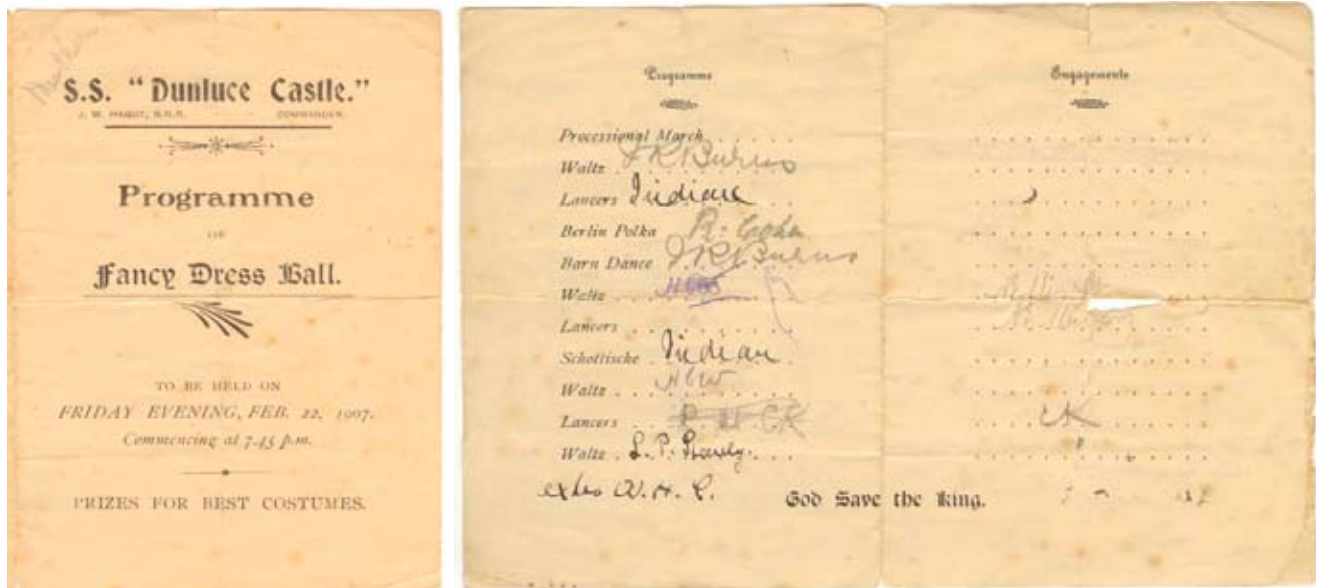
Tirsdag d. 25-10-04

Søndag d. 16 sejlede vi i den engelske kanal, der var høj sø og mange var mere eller mindre søsyge, jeg undgik det, blev bare oppe på dækket og lod være med at spise, siden har ingen været syge, så der er gode udsigter til, at jeg kommer til Afrika uden at blive søsyg.

Tirsdag d. 18 sejlede vi langs Portugals kyst kun et par mil fra land, meget morsomt. Fredag nåede vi Las Palmas øen, vi skulle anløbe. Der var dejligt. Skibet kastede anker om morgenen 1 mil fra land og 10 min. efter var vi omringede af små både med frugt, appelsiner, vindruer og alle slags sydfrugter, de mest henrivende strikkede silkekæder i strålende farver, tobak, koraller, store tæpper af Teneriffekniplinger til 100 kr og langt derover, jeg købte en lille til 3 pesos, ca 21 øre. Folkene var spaniere og mulatter, som falbød deres varer med den mest øredøvende larm af verden, små kurve hejsedes op og ned og når de ikke kunne klare det, kravlede de op på skibet ad ganske tynde tov.

For 40 øre, 6 pesos, fik vi 15 store appelsiner og for samme pris 12 æbler. Æblerne her er dyrere end appelsiner og ikke så gode som i Danmark, de er store nok, jeg har aldrig set så store, men så søde, så søde. Druer kostede næsten ingenting. Las Palmas hører til de Canariske øer, hvor de ægte kanariefugle findes. Disse var der også rivende afsætning på så vi lever i bestandig fugle kvidder nu. Vi ser ellers ingen fugle. Da skibet ikke kunne gå helt ind til Las Palmas måtte vi der ville, gå i små både, ned ad falde- rebstigen. Det var ikke videre behageligt, men det gik. Vi kom så i land, så byen Las Palmas og lidt af omegnen, høje, stejle bjerge, på hvis sider vingårde, blomstrende orangeline appelsinpalmer og mange andre sydlandske træer findes, højere oppe er det øde og goldt. Selve byen er bygget terrasseformet op ad et bjerg. Hvide flade hues (huse), rige og fattige, spanske adelsmænd og elendige mulatter færdes i de ikke altid rene gader. Gader hvor man må smyge sig igennem, alt foregår nemlig på gaden, køb, salg, måltider, slagsmål, alt i babelsk forvirring. Jo der kunne skrives meget, men her er så varmt og det bliver jo også kedeligt for jer at læse i længden.

I går, mandag, så vi Cap Verde på Afrikas vestkyst. Flyvefisker ser vi i store mængder hver dag. De springer, flyver indtil 2 alen over vandet. I dag har vi set hajen for første gang. I kan tro her er varmt, rent utåleligt, til at begynde med havde vi et uldent og et linned tæppe på vore senge, det uldne er forsvundet for længe siden, men nu er og det linned væk og sidste nat måtte lagenet af sted. Linnedet tager jeg og de andre da også af hver aften, så vi ligger fuldstændigt nøgne og sveder så vandet rinder. Vi kan

Marens balkort - hun ser ud til at have været en eftertragtet ung dame.

bade, jeg bader hver aften i badeværelset, en hane giver salt vand lige fra havet og af en anden får vi varmt vand, men det behøves ikke nu mere. Vi må være 10 min i badet. Om morgenen er der så mange til at bade, at man ikke kan komme til. Jeg vasker mig af i fersk vand, vi har en hane i kahytten - ja fersk vand kan det ikke godt kaldes, det er bare havvandet der er filtreret, fy for en ulykke som det smager, og så er det jo varmt. Vi kan få drikkevand hos stewarden, det er samme slags, bare lidt koldere, åh hvor er vi tørstige og det salte vand gør det ikke bedre, og vi får ikke andet før vi når Cape Town. Men maden er udmærket, spiseseddel på bordet og efter den får vi hvad vi ønsker. Frokost: havregrød, bøf eller koteletter og stuvet kød eller fisk, kaffe, te, mælk, marmelade og jam, en slags syltetøj. Middag: suppe hver eneste dag, uden boller, vi får 7 forskellige slags. Så to retter steg med kartofler, kål, grønne ærter, bønner, hvad nu hører til. Dessert: plumbudding, budding med figener, ja jeg husker ikke navnet, ligeledes 7 slags, altså til hver dag i ugen og hveranden dag et æble eller en appelsin. Te, kogte æg, to til hver, eller røget fisk og koldt kød, kompot og boller. Te, mælk, brød, smør, pickles - om aftenen bisquits og ost. Det er store, vældige kiks I kender. Spiseseddelen ser I er god, når bare ikke vi var så tørstige. Kaffe er salt, te er salt og mælken som de jo laver, er salt - pui.

Onsdag aften er der stor koncert, altså hver onsdag. Sang, musik, oplæsning. Hver anden formiddag spiller musikere på dækket. 2 aftener om ugen danser vi og to har herrerne sport. På fredag skal vi have rigtigt bal. Så er der væddemål, ringespil og forskellige spil, men først efter solnedgang. Medens solen er på himlen sidder vi helst stille. Vi lejer

dæksstole om bord og sidder i dem. Det koster et par sh., men bænkene er så fulde og står fast, stolene flytter vi som vi ønsker.

Torsdag

I dag passerer vi ækvator. I den anledning har vi en større dåbsscene. Alle der har lyst kan blive døbt. Selvfølgelig er det kun drengene og nogle enkelte mænd. De får et par cigaretter og et stykke chokolade i dåbsgave. Desuden er her sport og væddestrid, box og andre tidsfordriv.

Lørdag d . 5 november.

I morgen når vi Cape Town, vi er helt vemodige over at rejsen er slut, de tre sidste dage har vi haft storm, det var uhyggeligt, men interessant for resten, der var mange søsyge så vi få der var på dækket kunne have det ganske hyggeligt, i sådan tid er alle så flinke, vi var på 1'ste klasse. Søfolkene er særlig elskværdige i storm mod de ikke søsyge. Næste gang jeg skriver er jeg vel nået i land, jeg håber I kan læse, skibet gynger vældigt.

Mandag d. 7 november i Syd Afrika.

Endelig er målet nået. Vi kom i går kl. 10. Frk. Lauridsen og kæreste og flere andre skandinaver var at tage imod mig og nu er jeg her, skal flytte i plads mandag hos en engelsk familie kun mand og kone, enepige, skal lave mad, ja jeg skal jo først lære det. Vask og slige ting har jeg ikke med at gøre. Lørdag skal frk. Lauridsen have bryllup med en norsk kaptajn.